

KADIN DOSTU MARKALAR

25 KASIM 2024

ANKARA

KENT KONSEYİ

Metodoloji ve Örneklemin Yapısı

- Bu çalışmanın ana hedefi Ankara'da faaliyet gösteren ATO ve ASO üyesi firmaların kadın istihdamı ile ilgili mevcut durumlarının analiz edilmesinin yanı sıra, insan kaynakları uygulamalarında kadın çalışanlar ile ilgili toplumsal cinsiyet eşitliği hedefini destekleyen çeşitli politikaları ne ölçüde hayata geçirdiklerinin tespit edilerek bir performans skoruna dönüştürülmesidir. Belirlenen bu skor üzerinden iller, sektörler ve firmalar gibi çeşitli seviyelerde karşılaştırmalı analizler yapmak mümkündür. Aynı şekilde periyodik olarak çalışmayı yineleyerek illerin, sektörlerin ve firmaların yıllar içinde gösterdikleri gelişimler endekse dönüştürülerek kadın dostu olma seviyeleri kendi içinde karşılaştırmalı olarak değerlendirilebilecektir.
- Araştırma ATO ve ASO üyelerinin on-line olarak doldurabildikleri bir anketin uygulanması yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın saha çalışmaları 26 Ekim-20 Kasım 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.
- Çalışmada sadece tam olarak doldurulmuş anketler değerlendirmeye alınmış eksik doldurulan anketler ise datadan çıkarılmıştır.
- Bu çalışma 124 firmadan elde edilen veriler kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Görüşülen Firmaların Sektörlere Göre Dağılımı

SEKTÖR/İŞ KOLU	FİRMA %	FİRMA ADET
İnşaat	18%	22
Ticaret (Satış ve Pazarlama)	17%	21
Turizm, Konaklama, Yiyecek-İçecek Hizmetleri	14%	17
Bilişim Teknolojileri	13%	16
Eğitim	10%	12
Sağlık ve Sosyal Hizmetler	10%	12
Elektrik ve Elektronik	9%	11
Enerji	9%	11
Gıda	9%	11
Çevre	6%	7
İş ve Yönetim	6%	7
Kültür, Sanat ve Tasarım	6%	7
Maden	6%	7
Medya, İletişim ve Yayıncılık	6%	7
Tekstil, Hazır Giyim, Deri	6%	8
Kimya, Petrol, Lastik ve Plastik	4%	5
Makine	4%	5
Metal	4%	5
Ağaç İşleri, Kağıt ve Kağıt Ürünleri	3%	4
Otomotiv	3%	4
Cam, Çimento ve Toprak	2%	2
Finans	2%	2
Tarım, Avcılık ve Balıkçılık	2%	3
Toplumsal ve Kişisel Hizmetler	2%	3
Spor ve Rekreasyon	1%	1

25 farklı sektörde faaliyet gösteren firmalardan veri toplandı, güçlü bir temsiliyete ulaşılmaya çalışıldı...

Katılımcı Şirketlerin Firma Büyüklüğüne Göre Dağılımı

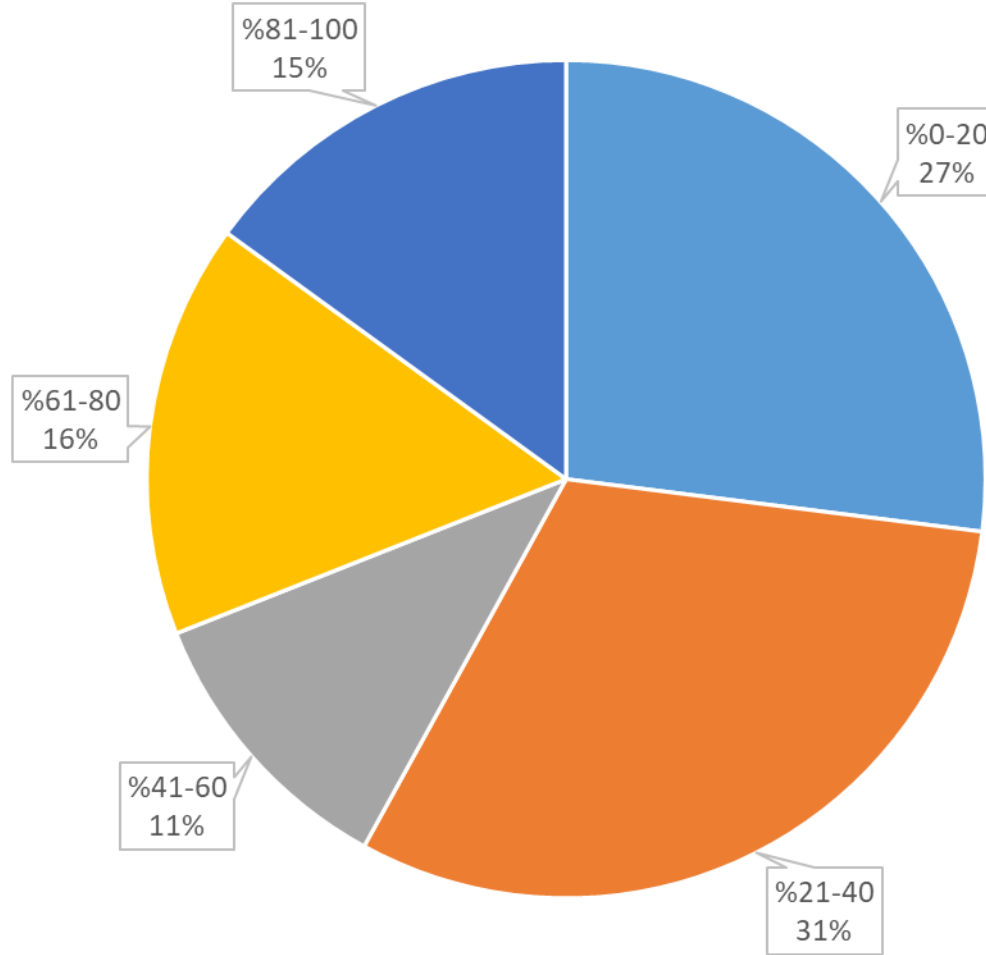
FİRMA BÜYÜKLÜĞÜNE GÖRE DAĞILIM		
	Firma Sayısı	%
Mikro İşletme	48	39%
Küçük İşletme	39	31%
Orta Büyüklükteki İşletme	19	15%
Büyük İşletme	18	15%

Farklı büyüklüklerdeki firmalardan veri toplanarak, her ölçekteki şirketin kadın istihdamı ve kadın dostu uygulamaları tespit edilmeye çalışıldı.

Kadın Çalışan İstihdamı ile İlgili Bulgular

Kadın Çalışanların Toplam İstihdama Oranına Göre Şirketler

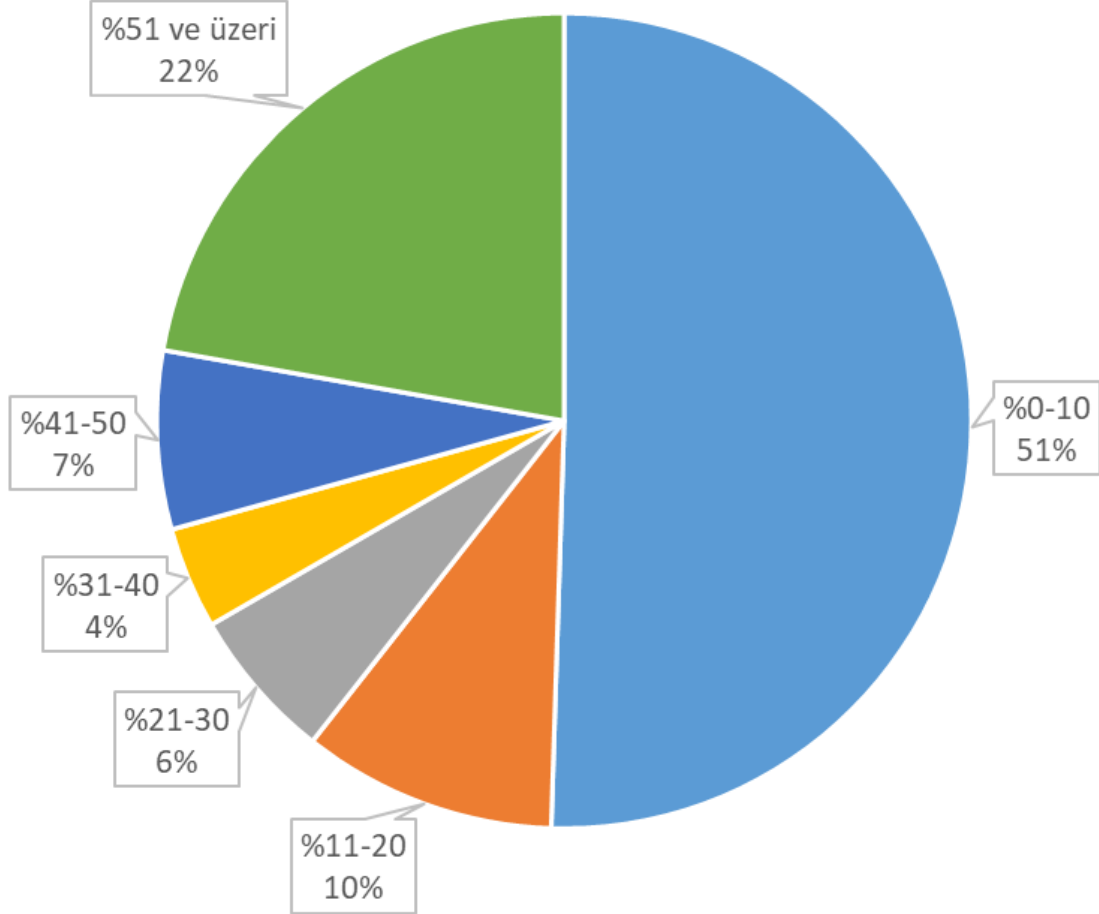
- Ankara genelinde araştırmaya katılan firmaların toplam çalışanlarının yüzde 24,5'i kadındır.
- Ankara'da da kadın istihdamı açısından ülke genelinde yaşandığı gibi sorun gözlenmektedir.
- Firmaların yüzde 11'inde yüzde 50, yüzde 16'sında yüzde 70 ve yüzde 15'inde ise yüzde 90 civarında ortalama kadın istihdamı söz konusudur.

Sektörlere Göre Kadın İstihdamı

Sektör	Ortalama Kadın Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Oranı %
Cam, Çimento ve Toprak	864	20%
Tarım, Avcılık ve Balıkçılık	549	50%
Maden	530	19%
Enerji	372	21%
Bilişim Teknolojileri	285	31%
İnşaat	271	31%
Sağlık ve Sosyal Hizmetler	259	57%
Turizm, Konaklama, Yiyecek-İçecek Hizmetleri	225	34%
Tekstil, Hazır Giyim, Deri	121	70%
Gıda	120	59%
Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme	112	15%
Ağaç İşleri, Kağıt ve Kağıt Ürünleri	74	45%
Metal	72	10%
Eğitim	41	68%
İş ve Yönetim	27	53%
Finans	27	40%
Ticaret (Satış ve Pazarlama)	20	52%
Toplumsal ve Kişisel Hizmetler	13	57%
Kültür, Sanat ve Tasarım	10	56%
Kimya, Petrol, Lastik ve Plastik	9	26%
Çevre	8	39%
Medya, İletişim ve Yayıncılık	5	56%
Elektrik ve Elektronik	4	39%
Otomotiv	3	20%
Makine	3	26%

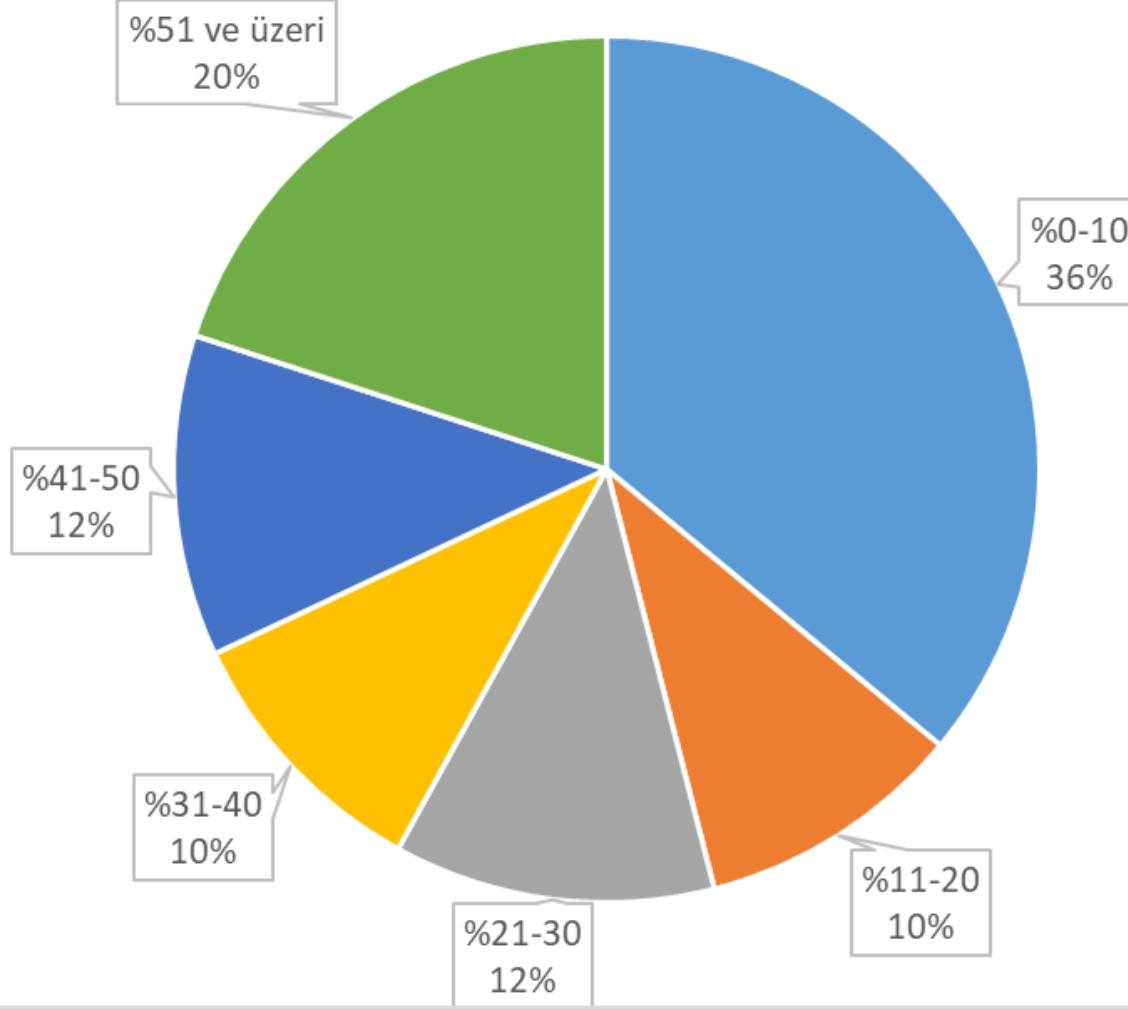
- Ortalama olarak yüksek sayıda kadın istihdam etmesine rağmen bazı sektörlerde toplam istihdam içerisinde kadın oranı Ankara ortalaması olan yüzde 24,5'in altında kalmaktadır. Cam Çimento ve Toprak, Maden, Enerji, Bilişim Teknolojileri ve İnşaat bu sektörlerin başında gelmektedir.
- Hem çok sayıda kadın istihdam eden hem de kadın çalışanların istihdam içindeki payının Ankara ortalamasının üstünde olduğu sektörler ise Tekstil ve Hazır Giyim, Gıda, Sağlık ve Sosyal Hizmetler ile Tarım Avcılık ve Balıkçılık sektörleridir.

Mavi Yakalı Kadın Çalışan Oranları

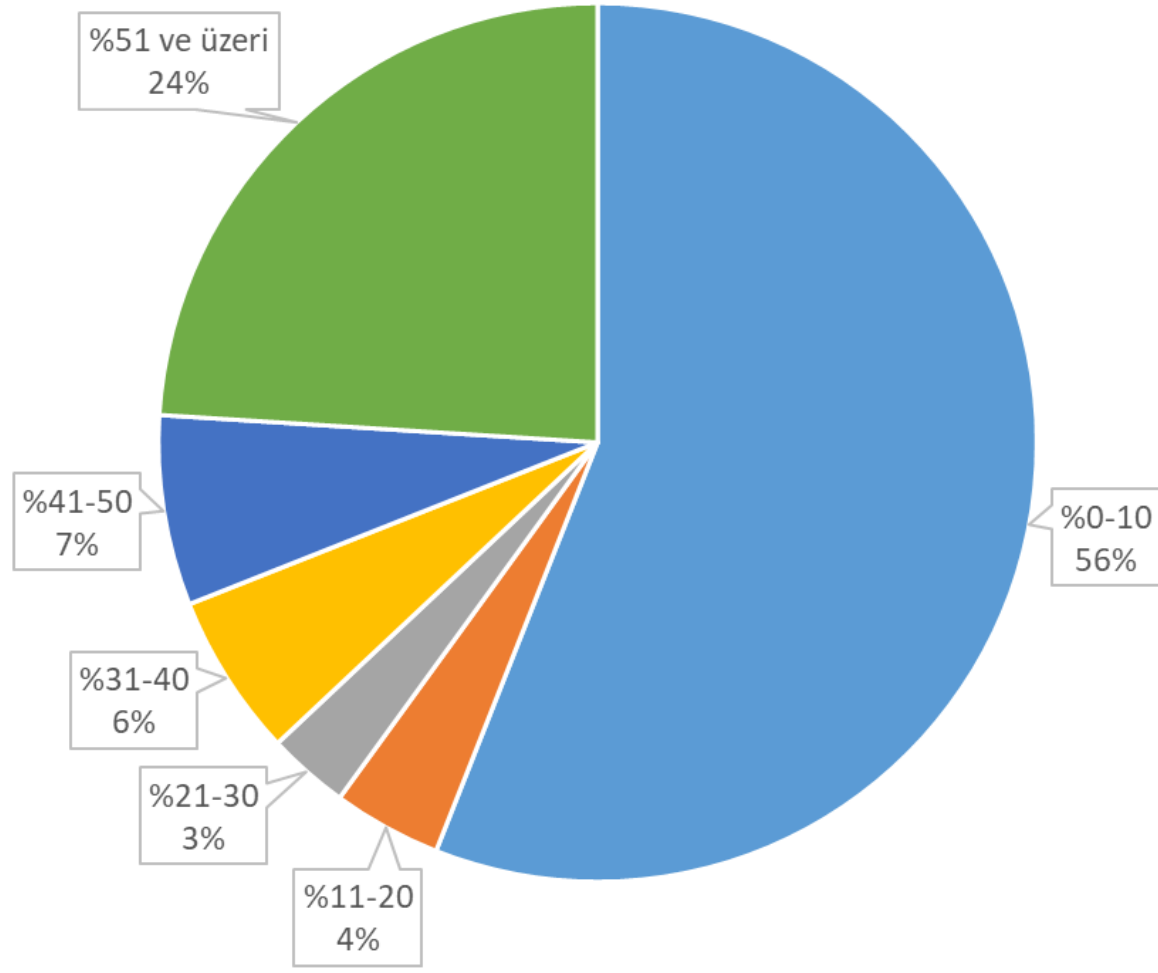
- Firmaların yarısında kadın mavi yakalı çalışan oranı yüzde 10'dan azken, yüzde 22'sinde ise yüzde 51'den fazlası kadın mavi yakalılarından oluşmaktadır.
- Bu durum sektörlerin yapısından kaynaklanmaktadır.

Beyaz Yakalı Kadın Çalışan Oranları

- Firmaların yüzde 36'sında kadın beyaz yakalı çalışan oranı yüzde 10'dan azken, yüzde 42'sinde ise yüzde 31 ve üstü oranlarda kadın beyaz yakalı söz konusudur.
- Mavi yakalılar arasında net biçimde kadınlar aleyhine olan durum beyaz yakalılarda biraz daha düzelmektedir.

Üst Yönetimde Görev Alan Kadın Çalışan Oranı

- Hem dünyada hem de ülkemizde kadın istihdamının en önemli sorunlarının başında üst yönetimde görev alan kadın oranının düşüklüğü gelmektedir.
- Firmaların yüzde 56'sında üst yönetimde görev alan kadın oranı yüzde 10'dan azdır.
- Ama dört firmanın birinde üst yönetimin yarısından çoğu kadınlardan oluşmaktadır.

Firma Tipine ve Mesleki Konumuna Göre Çalışan Kadın Oranları

Firma Tipi	Mavi Yaka %	Beyaz Yaka %	Üst Yönetim %
MİKRO İŞLETME	31	35	31
KÜÇÜK İŞLETME	29	28	25
ORTA BÜYÜKLÜKTEKİ İŞLET	19	30	31
BÜYÜK İŞLETME	19	22	19

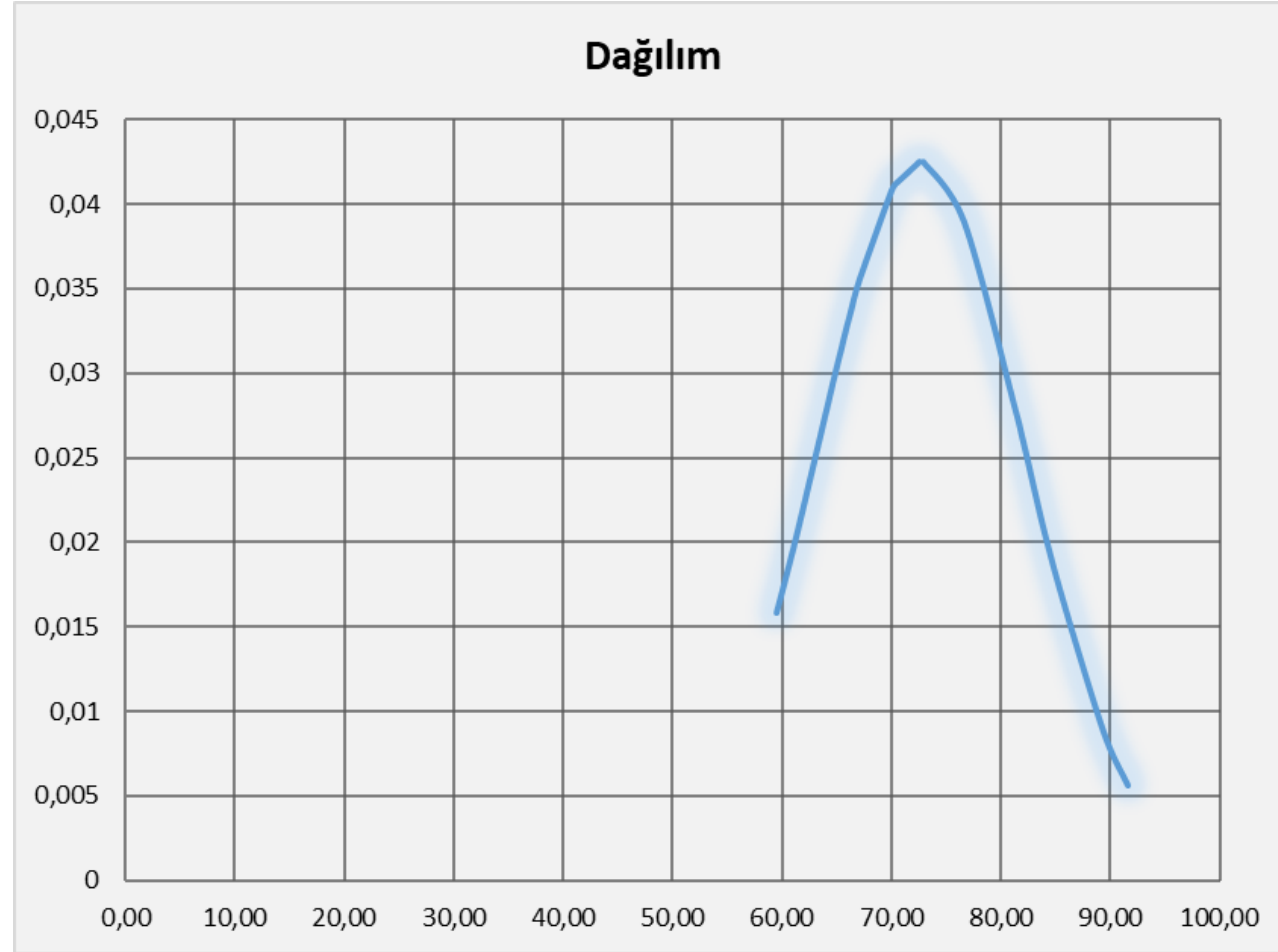
Ankara'da Kadın Dostu Markalar

Nasıl Hesaplandı?

- Öncelikle işyerlerinde toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak için firmaların uygulamakta oldukları veya uygulanması halinde kadınların dezavantajlarını azaltacak 20 farklı politika tespit edilmiştir. Dolayısıyla firmaların ne ölçüde kadın dostu olduğunu ölçmeyi sağlayacak 20 ayrı değişken belirlenmiştir.
- Her bir politikanın firma tarafından ne ölçüde uygulandığı katılımcılar tarafından 5'li Likert ölçeğiyle değerlendirilmiştir. Cevap seçeneklerinde yer alan “Kesinlikle uygulanmıyor” yanıtı için 1, “Kesinlikle uygulanıyor” yanıtı ise 5 olarak puanlanmıştır. Daha sonra, bu skorlar 100'lük puan sistemine dönüştürülmüştür. Neticede hem her bir politika kalemi hem her bir firma hem her bir sektör ve Ankara il geneli için “Kadın Dostu Politika Uygulama Skoru” hesaplanabilmiştir.
- Skorlar belirlendikten sonra bazı ilave analizler de yapılmıştır. Öncelikle her bir politika için oluşturulan 100 üzerinden skorun normal dağılımı alınmış ve bir çan eğrisi grafiği oluşturulmuştur. Normal dağılıma göre, ortalamanın 0,50 standart sapma aşağısı ile 0,50 standart sapma yukarısı aralığında bulunan değerler tüm değerlerin %38'lik bir kısmını oluştururken, ortalamanın 0,50 standart sapma aşağısının altındaki değerler ile ortalamanın 0,50 standart sapma yukarısının üstündeki değerler ise %31'erlik kısmı oluşturduğu tespit edilmiştir.
- Bu çan eğrisi grafiğinde, ortalamanın (72.72) 0,50 standart sapma aşağısında (67,9) ve 0,50 standart sapma yukarısında (77,5) olan değer aralığında skora sahip politikalar “Vasat uygulanan politikalar”, 77,5'in üzerinde skora sahip politikalar “Yüksek ölçüde uygulanan politikalar”, 67,9'un altında skora sahip politikalar ise “Düşük ölçüde uygulanan politikalar” olarak gruplandırılmıştır.

Kadın Dostu Uygulamalar Çan Eğrisi

Ortalama: 72,72

Standard Sapma: 9,39

Kadın Dostu Uygulamaların Performans Skorları

KADIN DOSTU UYGULAMALAR	PERFORMANS SKORU
1. Doğum izni ve ebeveyn izni haklarının kullanımı	91,61
2. Eşit işe eşit ücret politikası	89,35
3. Anne ve babalar için ebeveyn izni haklarının kullanımı	84,84
4. Çalışma yaşamında kadınlara yönelik şiddet ve tacize karşı anlayışı kurumsal vizyon içerisinde açıkça belirtmek	82,26
5. İş yerinde cinsiyet temelli ayrımcılık ve şiddete (psikolojik, fiziksel, cinsel) karşı etkin mekanizmalarının oluşturulması	81,77
6. Çalışma ortamlarında kadınların rahatlığı ve güvenliğini de göz önünde bulunduran uygulamalar	81,61
7. İş yeri denetim süreçlerinde kadın denetmenlerin de istihdam edilmesi	76,61
8. Stajyer alımlarında cinsiyet dengesini gözetken politikalar	72,90
ANKARA FİRMALARI ORTALAMA KADIN DOSTU UYGULAMALAR PERFORMANS SKORU	72,72
9. İş yeri iç denetim yönetmeliklerine cinsiyet temelli ayrımcılıkla mücadele maddelerinin eklenmesi	72,58
10 Kadınlar için mentorluk programları ve eğitimler	70,32
11. İş yerinde çalışma etiğine uygun olmayacak davranışlara yönelik farkındalık eğitimleri	70,32
12. Kadın çalışanların da yararlandığı esnek çalışma saatleri ve uzaktan çalışma imkânları	70,00
13. Çalışma yaşamında kadına yönelik şiddet ve tacizi önlemeye yönelik eğitimler	67,10
14. Fiziksel şikâyet kutuları oluşturulması	66,29
15. Doğum ve ebeveyn izinlerinde yasal süre aşımında ek ücret desteği	65,81
16. Erkekleri çalışma yaşamında kadınlara yönelik şiddet ve tacizle mücadeleye dâhil eden eğitim ve faaliyetler	64,68
17. Çevrim içi ortamda kullanıcı dostu şikâyet kutuları oluşturulması	64,52
18. Üniversitelerle kadın istihdamını destekleyen iş birliği çalışmaları	61,61
19. Yönetim kurullarında ve yönetici pozisyonlarda kadın temsiliyi artırmak amacıyla cinsiyet kotası	60,65
20. Şirket bünyesinde cinsiyet temelli ayrımcılığı önlemede görevli kurullar oluşturulması	59,52

Firma Tipine Göre Kadın Dostu Uygulamaların Performans Skorları

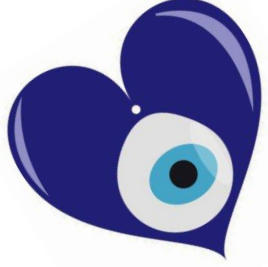
KADIN DOSTU UYGULAMALAR	Mikro İşletmeler	Küçük İşletmeler	Orta B. İşletmeler	Büyük İşletmeler
Doğum izni ve ebeveyn izni haklarının kullanımı	91	88	94	99
Anne ve babalar için ebeveyn izni haklarının kullanımı	85	82	88	87
Eşit işe eşit ücret politikası	92	87	87	88
Çalışma ortamlarında kadınların rahatlığı ve güvenliğini de göz önünde bulunduran uygulamalar	83	81	84	77
Çalışma yaşamında kadınlara yönelik şiddet ve tacize karşı anlayışı kurumsal vizyon içerisinde açıkça belirtmek	85	83	79	78
İş yerinde cinsiyet temelli ayrımcılık ve şiddete (psikolojik, fiziksel, cinsel) karşı etkin mekanizmalarının oluşturulması	84	81	78	81
İş yeri denetim süreçlerinde kadın denetmenlerin de istihdam edilmesi	78	75	77	74
İş yerinde çalışma etiğine uygun olmayacak davranışlara yönelik farkındalık eğitimleri	69	68	74	73
İş yeri iç denetim yönetmeliklerine cinsiyet temelli ayrımcılıkla mücadele maddelerinin eklenmesi	75	75	68	64
Stajyer alımlarında cinsiyet dengesini gözetilen politikalar	73	74	68	73
Erkekleri çalışma yaşamında kadınlara yönelik şiddet ve tacizle mücadeleye dâhil eden eğitim ve faaliyetler	64	63	67	66
Kadın çalışanların da yararlandığı esnek çalışma saatleri ve uzaktan çalışma imkânları	80	66	66	53
Doğum ve ebeveyn izinlerinde yasal süre aşımında ek ücret desteği	73	66	66	44
Çalışma yaşamında kadına yönelik şiddet ve tacizi önlemeye yönelik eğitimler	69	65	65	67
Fiziksel şikâyet kutuları oluşturulması	65	65	64	72
Kadınlar için mentorluk programları ve eğitimler	74	71	62	67
Çevrim içi ortamda kullanıcı dostu şikâyet kutuları oluşturulması	66	62	59	70
Şirket bünyesinde cinsiyet temelli ayrımcılığı önlemede görevli kurullar oluşturulması	61	59	59	54
Üniversitelerle kadın istihdamını destekleyen iş birliği çalışmaları	64	63	56	56
Yönetim kurullarında ve yönetici pozisyonlarda kadın temsiliyi artırmak amacıyla cinsiyet kotası	66	61	54	52
ORTALAMA	75	72	71	70

Sektöre Göre Kadın Dostu Uygulamaların Performans Skorları

Sektör	Ortalama Skor	Sektör	Ortalama Skor
Kültür, Sanat ve Tasarım	81,29	Turizm, Konaklama, Yiyecek-İçecek Hizmetleri	72,71
Sağlık ve Sosyal Hizmetler	80,00	İş ve Yönetim	72,43
Gıda	79,27	Ağaç İşleri, Kağıt ve Kağıt Ürünleri	72,00
Toplumsal ve Kişisel Hizmetler	79,00	İnşaat	70,77
Elektrik ve Elektronik	78,18	Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme	70,00
Ticaret (Satış ve Pazarlama)	77,71	Makine	69,60
Medya, İletişim ve Yayıncılık	77,43	Finans	68,00
Tekstil, Hazır Giyim, Deri	76,88	Çevre	66,57
Eğitim	76,67	Otomotiv	65,50
Cam, Çimento ve Toprak	75,00	Enerji	63,27
Bilişim Teknolojileri	74,44	Tarım, Avcılık ve Balıkçılık	62,67
Maden	73,43	Kimya, Petrol, Lastik ve Plastik	59,60
Metal	72,80	ORTALAMA PERFORMANS SKORU	72,72

Ankara'nın Kadın Dostu Markaları (TOP 10)

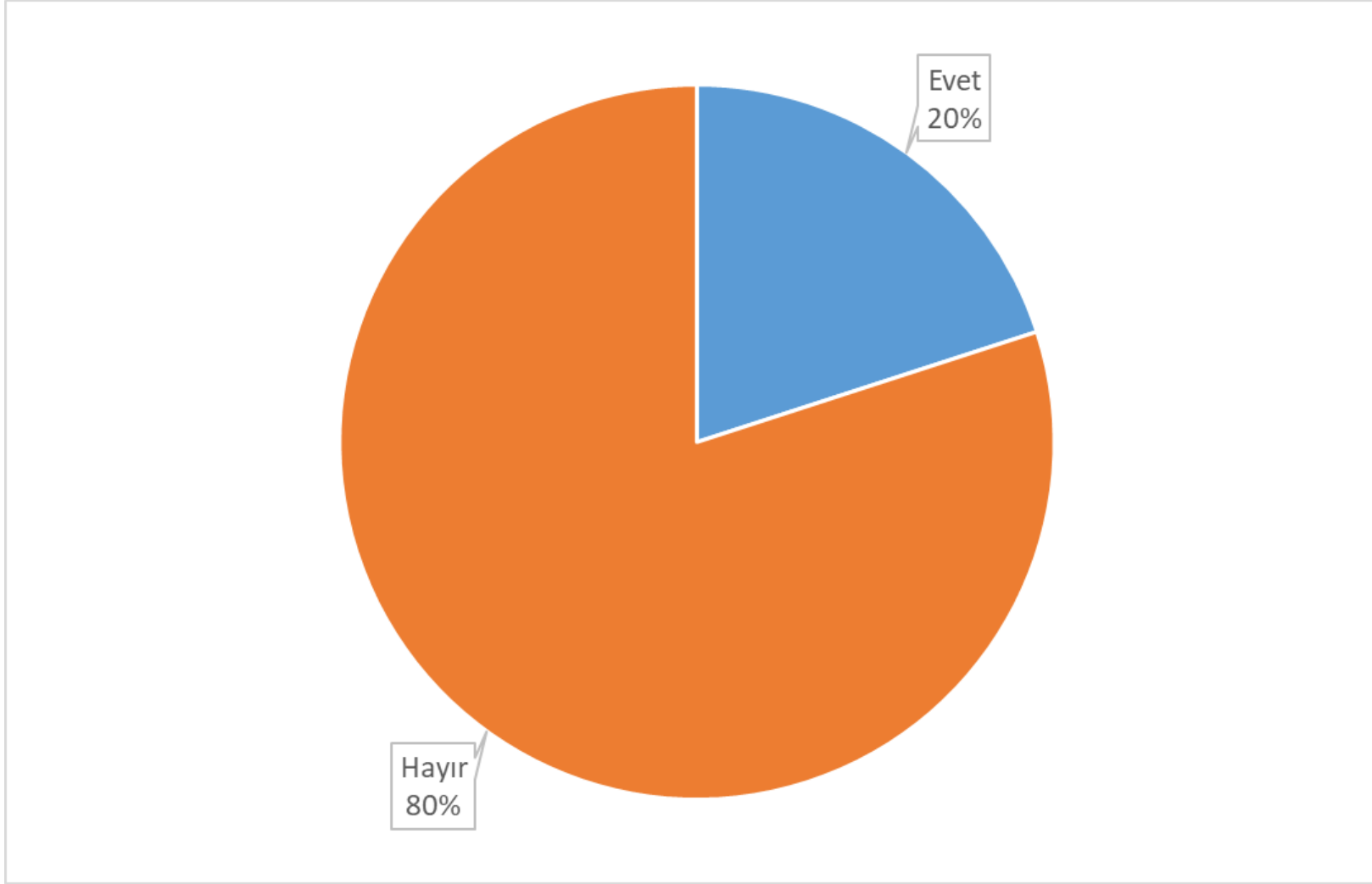
FİRMA ADI	Performans Skoru
1. DİVAN ANKARA	100
2. PİRAMİT GIDA A.Ş	93
3. ÖZEL KUDRET INTERNATIONAL HOSPITAL	90
4. LİMAK HOLDİNG	89
5. TURAN BEKİŞOĞLU MERMER SAN. VE TİC. A.Ş	86
6. JW MARRİOTT HOTEL ANKARA	84
7. TİGA BİLGİ TEKNOLOJİLERİ A.Ş.	84
8. TÜPRAG METAL MADENCİLİK SAN. VE TİC A.Ş.	84
9. DORÇE PREFABRİK YAPI VE İNŞAAT SAN. TİC. A.Ş.	81
10. ELİT SAĞLIK İŞLETMELERİ A.Ş	81

Toplumsal Sorumluluk Projeleri

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Alanında Sosyal Sorumluluk Projeleri

Firmaların Gerçekleştirdiği Toplumsal Sorumluluk Projeleri

GERÇEKLEŞTİRİLEN PROJELER	FİRMA %
Kız çocuklarının eğitim hakkına erişimi için projeler	78,4
Sivil toplum kuruluşlarının cinsiyet eşitliği projelerine destekçi/paydaş olmak	76
Kadına şiddete karşı farkındalık yaratan sosyal sorumluluk projeleri	75,2
Sürdürülebilir Kalkınma kapsamında, toplumsal cinsiyet eşitliği ve eşitsizliklerin azaltılması	75,2
Kadın girişimciliğini destekleme projeleri	73,6
Kadınların bilinçli sağlık hizmetlerine erişimini kolaylaştırma yönünde farkındalık yaratan sosyal sorumluluk projeleri	73,6
Kadınların iş hayatına katılımını güçlendirecek mentorluk programlarını organize etmek	73,6
Teknoloji, inovasyon, STEM alanlarında kadın istihdamını arttırıcı projeler gerçekleştirmek	70,4

teşekkürler...

